

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTE ȘI ARTE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**SECTION OF SOCIALS,
ECONOMICS,
HUMANITIES SCIENCES
AND ARTS OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTICE ȘI ARTE**

asupra raportului proiectului pentru concursul „Stimularea excelenței în cercetare”
pentru anii 2025-2026,
25.80012.0807.57SE Estimarea vulnerabilității energetice și impactul acesteia asupra nivelului
de trai al populației din Republica Moldova, dr. Aliona BALAN,
Prioritatea Strategică IV. Provocări societale, Academia de Studii Economice din Moldova,
perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților delegați
(Biroul Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a Academiei de Științe a
Moldovei din 22 decembrie 2025)

**I) Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect
în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului:**

Scopul și obiectivele planificate au fost atinse de către echipa de cercetare în perioada menționată.

Accentuăm rezultatele conform raportului prezentat: constituită bază de date complexă cu indicatori socio-economici, energetici și regionali ce evidențiază dinamica consumului de energie, evoluția prețurilor și nivelul de trai al gospodăriilor; analizat Regulamentul privind acordarea compensațiilor la energie, fiind identificate neconcordanțele și limitările metodologice ale sistemului actual de calcul al compensațiilor; definirea cadrului conceptual integrat al vulnerabilității energetice care îmbină factori socio-economici, regionali și structurali într-o abordare sistemică; testarea a opt scenarii care echilibrează protecția socială, sustenabilitatea bugetară și eficiența energetică; identificarea scenariului cel mai echilibrat, atingând simultan: reduceri comparabile ale sărăciei energetice, povară bugetară mai scăzută și cele mai mici creșteri ale consumului post-compensație pentru gaze.

Totodată articolele publicate evidențiază rezultatele obținute ce se reflectă în scopul și obiectivele stabilite (anumite dintre acestea).

Menționăm faptul că din lipsa datelor despre consumul de energie și dimensiunea gospodăriei pe categorii de vulnerabilitate, echipa a testat impactul ipotezelor prin analize de sensibilitate.

II) Diseminarea rezultatelor obținute (numărul de publicații):

Membrii echipei proiectului au participat: la conferințe științifice internaționale cu: două în RM (USM, ASEM) și două peste hotare (Romania, Azerbaidjan); cu articole în materialele conferințelor științifice internaționale: două peste hotare și trei în RM; cu teze în cadrul lucrărilor conferințelor științifice internaționale: două peste hotare și trei în RM.

În aceeași perioadă au fost elaborat și publicat articole în revista indexată în Scopus (total: unul în ediție și unul publicat).

De asemenea a fost publicat un articol și în proces de editare în reviste din străinătate recunoscute (total: unul în ediție și unul publicat). Total publicate 1,5 c.a. și în editare 3,4 c.a.

Masa rotundă organizată a abordat aspecte legate de vulnerabilitatea energetică a gospodăriilor, politicile de compensare aplicate și impactul acestora asupra echității sociale.

III) Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare etc):

Conform cercetărilor efectuate și a rezultatelor obținute acestea oferă analiză detaliată asupra eficienței mecanismelor de compensare și prin identificarea grupurilor cu risc sporit de vulnerabilitate energetică (gospodăriilor vulnerabile și foarte vulnerabile).

Totodată au fost identificate modalitățile eficiente de alocare a resurselor din buget direcționate spre compensații energetice. Recomandările propuse sprijină ajustarea politicilor pentru a menține echilibrul între protecția socială, disciplina bugetară și consumul responsabil de energie.

IV) Colaborarea la nivel național și internațional:

La nivel național au fost: organizate activități de dialog între mediul academic, cercetători, masteranzi și studenți; colaborare cu instituții academice și de cercetare; consultări metodologice cu cercetători și cadre universitare.

La nivel internațional au fost: colaborări prin schimbul de experiență cu cercetătorii participanți la evenimentele academice.

Raportul nu include colaborări cu autorități publice (instituțiile statului) care sunt implicate direct în cadrul legislativ, cadrul metodologic ș.a. (ex. Regulamentul privind acordarea compensațiilor la energie).

Punctaj mediu acordat: 27

Concluzii, recomandări: Proiectul a consolidat cunoașterea teoretică și metodologică privind vulnerabilitatea energetică în Republica Moldova, prin dezvoltarea unor modele avansate de analiză care permit estimări precise ale sărăciei energetice și ale efectelor politicilor de compensare. Rezultatele obținute oferă suport în luarea deciziilor publice, identificarea grupurilor vulnerabile și optimizarea alocării resurselor bugetare, asigurând un echilibru între protecția socială și sustenabilitatea fiscală.

Totodată, proiectul de cercetare a sporit conștientizarea fenomenului sărăciei energetice și a facilitat dialogul în cadrul mediului academic consolidând astfel dimensiunea socială a cercetării și furnizând instrumente practice pentru ajustarea politicilor energetice cu impact echitabil și eficiență economică optimă.

Menționăm că recomandările echipei de cercetare indică faptul că anumite componente ale raportului necesită timp suplimentar pentru a fi finalizate pe deplin, precum și ajustarea obiectivelor planificate în concordanță cu realizările efective (consolidarea cooperării interinstituționale, integrarea rezultatelor în procesul de revizuire a politicilor publice și extinderea perioadei de analiză pentru verificarea extinsă a modelului de simulare și evaluarea mai detaliată a efectelor post-criză asupra vulnerabilității energetice).

Se propune calificativul general: FOARTE BINE

Raport aprobat

Conducătorul
Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

mem. cor. Ion HADÂRCĂ

Secretar Științific al Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

dr. Natalia PROCOP